

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ

*Матеріали Четвертої
Всеукраїнської наукової конференції,
м. Київ – Дубаї (ОАЕ), 28 лютого – 5 березня 2012 р.*

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2013

Видання здійснене в рамках проекту “Наукові праці МАУП”

К65

Концептуальні засади формування менеджменту в Україні:
Матеріали Четвертої Всеукр. наук. конф., м. Київ – Дубаї (ОАЕ),
28 лют. – 5 берез. 2012 р. / МАУП; уклад. О. В. Баєва, Н. І. Новальська,
Л. В. Старих. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2013. — 292 с.

До збірника увійшли доповіді пленарних та секційних засідань, в яких розглядалися питання управління стратегічним зростанням конкурентоспроможності підприємств, сучасних аспектів управління персоналом, управління освітою та методики викладання у вищій школі, концепцій розвитку управління бізнесом, проблем та перспектив розвитку менеджменту в галузі охорони здоров'я.

Для науковців, освітян, менеджерів різних рівнів управління, а також усіх, хто цікавиться проблемами менеджменту та розвитком управлінської думки в Україні.

ББК 65.9(4УКР)290-2я43

© Міжрегіональна Академія управління
персоналом (МАУП), 2013

© ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2013

Н. Г. Швець

Роль та місце ергономіки
в підготовці
сучасних менеджерів..... 110

Л. В. Бірдус

Зарубіжний досвід проведення
атестації персоналу 114

В. М. Колпаков

Проблеми методологічного сервісу
системи самоменеджменту
керівника..... 117

Л. А. Дяченко

До питання про організаційні
підходи управління трудовим колек-
тивом та їх взаємозв'язок
із рівнем прибутку
підприємства 120

І. М. Николин

Нематеріальне стимулювання
продуктивності трудової
діяльності в умовах
сучасного виробництва 123

Л. С. Дорошенко

Особливості формування
трудового потенціалу в умовах транс-
формації економіки. 126

М. В. Колпаков

Самоменеджмент у системі
економічних відносин персоналу під-
приємств..... 130

Л. В. Бірдус, Д. Т. Віннічук

Організація діяльності
управлінського персоналу
молочної ферми 133

Н. І. Лапицька

Роль кадрового діловодства в системі
управління персоналом..... 138

Н. Г. Чайка

Необхідні вміння сучасних
менеджерів як орієнтир

для побудови освітніх програм під-
готовки магістрів за спеціальністю
“Адміністративний менеджмент”
143

Л. В. Старих

Досвід організації проходження
наскрізної практики студентами
спеціальності “Маркетинг”,
спеціалізації “Маркетинг
медицини та фармації” 147

К. О. Ткаченко

Організаційно-економічні механізми
підготовки фахівців водного
транспорту..... 151

Н. В. Головач

Структурно-функціональна
модель професійної
компетентності фахівця
з управління персоналом та економі-
ки праці 155

І. Я. Жабюк

Оцінка стану національної
економічної безпеки в Україні..... 162

А. І. Бобунов, Т. В. Семенюк

Метод навчання фахівців
ситуаційного менеджменту
на підставі експертної
інформації 166

С. Ф. Радзімовська

Формування та розвиток адміні-
стративної культури..... 169

Н. О. Комісаренко

Топ-менеджери ХХІ століття 173

О. В. Куроченко, М. О. Левченко

Методи оцінювання рівня
економічної безпеки
підприємства..... 176

М. С. Дученко

Управління бізнес-процесами
на підприємстві та їх оцінка..... 180

ОЦІНКА СТАНУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ

Обґрунтуванню основних напрямів сучасної політики в галузі економічної безпеки України сприятиме визначення кількісних оцінок загроз (рівня небезпеки) і побудова пріоритетного ряду національних економічних інтересів (ступеня їх важливості).

Для проведення необхідних розрахунків як вхідні дані були вибрані ступені впливу загроз на стан економічної безпеки України. На початку 1997 р. було проведене експертне опитування із залученням фахівців органів державної влади та наукових установ України.

Вирішення цього завдання було здійснено з використанням математичного апарату та апробованої методики розв'язання задач оцінки [3] на основі нечітких інтегралів.

На основі проведених розрахунків вдалося:

- кількісно оцінити ступінь впливу найнебезпечніших загроз на стан економічної безпеки України на кінець 1996 р. та кінець 1997 р.;
- побудувати пріоритетний ряд національних економічних інтересів станом на кінець 1996 р. та кінець 1997 р.

Результати розрахунків свідчать, що на сьогодні існує чимало загроз

економічній безпеці України, які є дуже небезпечними і тривалими.

До найнебезпечніших загроз економічній безпеці України в 1996 р. слід віднести:

- відсутність надійної системи економічної безпеки України;
- неефективність державного регулювання та керованості соціально-економічними процесами;
- зростання “тіньової” економіки, посилення її криміналізації;
- свідомі чи несвідомі дії представників вищих органів державної влади та управління, спрямовані на заподіяння шкоди державі та національним інтересам України;
- соціальна незахищеність значної частини населення, зростання бідності;
- непослідовність і безсистемність у здійсненні економічних реформ, відсутність власної моделі реформ та їх ідеологічного забезпечення;
- деформована структура виробництва, відсутність науково-обґрунтованої структурної перебудови економіки;
- неефективність податкової системи, масове ухилення від сплати податків;
- неефективність управління державним сектором економіки;

- високий рівень матеріало- та енергомісткості виробництва;
- корупція в управлінській сфері;
- недосконалість національного законодавства, пов'язаного з регулюванням економічних процесів;
- домінування видобувних і базових галузей з низьким ступенем переробки сировини;
- енергетична криза;
- низький рівень замкнених циклів виробництва стратегічно важливої продукції, зокрема військової техніки та озброєння;
- високий рівень зношеності основних фондів;
- низький рівень заробітної плати, відсутність мотивації до праці;
- значне падіння обсягів виробництва;
- незадовільна орієнтація на виробництво продукції кінцевого споживання;
- застарілі технології у більшості галузей виробництва;
- витіснення України з частини зовнішніх ринків збуту продукції, зокрема в країнах СНД і Східної Європи;
- надмірна відкритість економіки України, невважена лібералізація зовнішньоекономічної діяльності.

Результати аналізу свідчать, що в 1996 р. значною внутрішньою загрозою в Україні було зростання “тіньової” економіки та посилення її криміналізації. Значні обсяги тіньової економічної діяльності істотно впливали на обсяги і структуру ВВП і призводили до спотворення офіційних даних про стан економіки.

“Тіньова” економіка негативно впливала в 1996 р. на загальний стан економічної безпеки і, зокрема, на її складові (сировинно-ресурсну, енергетичну, фінансову, зовнішньоекономічну, технологічну, продовольчу тощо). Криміналізація економіки поступово криміналізувала всю державу, а тому повинна розглядатися як значна загроза її національній безпеці.

У 1996 р. найбільш пріоритетними національними економічними інтересами України були:

- створення самодостатньої, конкурентоспроможної, соціально спрямованої, потужної національної економіки;
- створення надійної системи економічної безпеки України, забезпечення можливості самостійного, прогресивного соціально-економічного розвитку;
- здійснення структурної перебудови економіки;
- проведення рішучої боротьби з “тіньовою” економікою;
- зростання добробуту українських громадян;
- здійснення прогресивних економічних перетворень на базі власної моделі реформ;
- розвиток внутрішнього ринку та внутрішнього попиту;
- здійснення кардинальної модернізації виробництва та розвиток його наукомістких галузей;
- створення замкнених циклів виробництва стратегічно важливої продукції, зокрема військової техніки та озброєння;
- вирішення державою соціальних проблем (безробіття, бідність,

злочинність, житлове забезпечення і т. д.) та ін.

Результати обробки експертних оцінок свідчать, що на кінець 1997 р. слід очікувати значне зростання ступеня впливу на стан економічної безпеки таких загроз:

- зростання “тіньової” економіки, посилення її криміналізації;
- свідомі чи несвідомі дії представників вищих органів державної влади та управління, спрямовані на заподіяння шкоди державі та національним інтересам України;
- соціальна незахищеність значної частини населення, зростання бідності;
- корупція в управлінській сфері;
- високий рівень матеріало- та енергомісткості виробництва;
- домінування видобувних і базових галузей з низьким ступенем переробки сировини;
- низький рівень заробітної плати, відсутність мотивації до праці;
- високий рівень зношеності основних фондів;
- незадовільна орієнтація на виробництво продукції кінцевого споживання;
- застарілі технології у більшості галузей виробництва;
- зростання економічних злочинів, ошукування населення довірчими товарами;
- перетворення української економіки в об’єкт протиборства політичних угруповань та мафіозних структур;
- надмірна відкритість економіки України, невважена лібералізація зовнішньоекономічної діяльності;
- відсутність ефективних природоохоронних заходів;
- значний антропогенно-техногенний вплив, погіршення якості земельних ресурсів;
- зростання зовнішньої заборгованості, нераціональне використання іноземних кредитів.

Разом з тим можливе зменшення дії таких загроз:

- недосконалість державного управління приватизаційними процесами, зловживання у цій сфері;
- недосконалість національного законодавства, пов’язаного з регулюванням економічних процесів;
- неефективність податкової системи, масове ухилення від сплати податків;
- монополізація економіки, низький рівень конкуренції;
- масове порушення прав споживачів;
- відсутність експортно-імпоротної збалансованості, значне від’ємне зовнішньоторговельне сальдо;
- здійснення міжнародних економічних санкцій проти України або проти країн, з якими Україна має значний товарообмін.

Ступінь впливу більшості загроз на стан економічної безпеки на кінець 1997 р. залишиться майже незмінним.

Дія зазначених вище загроз у 1997 р. може призвести до зростання ваги таких пріоритетних національних економічних інтересів:

- створення надійної системи економічної безпеки України, забезпечення можливості самостійного, прогресивного соціально-економічного розвитку;

- здійснення структурної перебудови економіки;
- проведення рішучої боротьби з “тіньовою” економікою;
- розвиток внутрішнього ринку та внутрішнього попиту;
- здійснення кардинальної модернізації виробництва та розвиток його наукомістких галузей;
- розв’язання державою соціальних проблем (безробіття, бідність, злочинність, житлове забезпечення і т. д.);
- збереження та розвиток інтелектуального та науково-технічного потенціалів України;
- створення потужного воєнно-промислового комплексу, зокрема ракетно-космічної галузі;
- здійснення реформи податкової системи, посилення стимулюючого впливу податків на розвиток виробництва;
- здійснення політики енерго- і ресурсозбереження.